

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 15 вересня 2021 р. № 957
Київ

Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти

*{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
[№ 483 від 26.04.2022](#)
[№ 979 від 30.08.2022](#) - зміни опрацьовуються}*

Відповідно до [частини другої](#) статті 26 Закону України “Про повну загальну середню освіту” Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити [Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти](#), що додається.
2. Установити, що під час організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти висновки інклюзивно-ресурсних центрів, видані до набрання чинності цією постановою, є чинними до закінчення строку їх дії або до видачі нового висновку інклюзивно-ресурсним центром в установленому порядку.
3. Визнати такими, що втратили чинність:
[постанову Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872](#) “Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах” (Офіційний вісник України, 2011 р., № 62, ст. 2475);
[постанову Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 588](#) “Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах” (Офіційний вісник України, 2017 р., № 67, ст. 2004).
4. Ця постанова набирає чинності з 1 січня 2022 року.

Прем'єр-міністр України Д.ШМИГАЛЬ

Інд. 73

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 15 вересня 2021 р. № 957

ПОРЯДОК

організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти

1. Цей Порядок визначає організаційні засади інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами за інституційною (очною (денною) формою здобуття освіти у закладах загальної середньої освіти (далі - заклади освіти).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можливе застосування дистанційно-очної (змішаної) форми здобуття освіти.

{Пункт 1 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

Дія цього Порядку не поширюється на спеціальні класи закладів загальної середньої освіти, спеціальні школи та навчально-реабілітаційні центри, крім інклюзивних класів зазначених закладів освіти, створених на період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду).

{Абзац третій пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 979 від 30.08.2022](#)}

2. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

адаптація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) (далі - адаптація) - зміна методів і способів навчання, рівня складності завдань з урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами (далі - учні) без зміни загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

медіатека - бібліотека цифрових носіїв інформації або комп'ютерного та мультимедійного обладнання, підключеного до Інтернету, що використовується під час освітнього процесу;

модифікація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) (далі - модифікація) - зміна змісту (шляхом спрощення, виключення, об'єднання тощо) навчання з урахуванням особливих освітніх потреб учнів із зміною загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

оцінка потреби учня в наданні підтримки (далі - оцінка) - процес визначення потреби учня в наданні йому підтримки в освітньому процесі та її рівня;

рівні підтримки - обсяг тимчасової або постійної підтримки учнів в освітньому процесі відповідно до їх особливих освітніх потреб, що надається в закладі освіти;

ресурсна кімната - спеціально облаштована кімната (частина кімнати), що має відповідний розподіл функціональних зон, призначена для розвитку учнів з особливими освітніми потребами, гармонізації їх психоемоційного стану та психологічного розвантаження, надання

(проведення) індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять).

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України [“Про освіту”](#), [“Про повну загальну середню освіту”](#).

3. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади освіти створюють для учнів умови для здобуття освіти на рівні з іншими здобувачами освіти шляхом:

належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного, методичного забезпечення закладів освіти;

підвезення учнів до закладів освіти і у зворотному напрямку;

забезпечення доступності території закладів освіти, будівель, споруд та приміщень для учнів, забезпечення універсального дизайну закладів освіти. У разі коли наявні будівлі, споруди та приміщення закладів освіти неможливо повністю привести у відповідність з потребами учнів, здійснюється їх розумне пристосування, що враховує індивідуальні потреби та можливості таких учнів, зазначені в їх індивідуальній програмі розвитку;

забезпечення необхідними допоміжними засобами для навчання, що дають змогу опанувати освітню програму, відповідно до [Порядку забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1289 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 2, ст. 85);

облаштування та обладнання ресурсної кімнати та медіатеки;

залучення фахівців (із числа працівників закладу освіти та/або додатково залучених фахівців) для надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг (допомоги) відповідно до потреб учнів;

забезпечення доступу учнів до Інтернету, а також за потреби до термінального та спеціального допоміжного обладнання.

4. Зарахування учнів до закладу освіти здійснюється згідно з [Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти](#), затвердженим МОН.

5. Керівник закладу освіти на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) учня та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром (далі - висновок), утворює інклюзивний клас та організовує інклюзивне навчання з урахуванням рівня підтримки, рекомендованого інклюзивно-ресурсним центром.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для організації інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами (зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) внаслідок

збройної агресії Російської Федерації) до закладу освіти подаються копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності) та висновку.

{Пункт 5 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

6. За наявності в закладі освіти кількох класів із здобувачами освіти одного року навчання учні розподіляються пропорційно між такими класами з урахуванням рівнів підтримки, визначених згідно з [додатком 1](#), а саме:

не більше одного учня, який потребує четвертого чи п'ятого рівня підтримки;

не більше двох учнів, які потребують третього рівня підтримки;

не більше трьох учнів, які потребують другого рівня підтримки.

Учні, які потребують першого рівня підтримки, розподіляються між класами без урахування кількості таких осіб.

До з'єднаного класу (класу-комплекту) учні зараховуються без урахування кількості таких осіб.

За умови наявності в населеному пункті одного закладу освіти учні розподіляються між класами такого закладу освіти без урахування кількості таких осіб.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, визначена цим Порядком, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання учня з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивного класу.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

7. Для учнів, які потребують підтримки в освітньому процесі, керівник закладу освіти формує команду психолого-педагогічного супроводу (далі - команда) та забезпечує її роботу в закладі освіти. До складу команди залучаються фахівці інклюзивно-ресурсного центру, які брали участь у проведенні комплексної оцінки. У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) засідання команди можуть проходити в режимі он-лайн та/або у змішаному очно-дистанційному форматі.

{Пункт 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

8. Для учнів, у яких виникають труднощі під час навчання та які потребують додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі, за рішенням закладу освіти надається підтримка першого рівня.

Рішення закладу освіти про надання підтримки першого рівня приймається на основі рішення команди, яка проводила оцінку та визначила потребу у наданні підтримки першого рівня, що

відображається у протоколі її засідання за формою, визначеною [додатком 2](#), або висновку інклюзивно-ресурсного центру.

Команда проводить оцінку на основі відповідної письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня, що складається у довільній формі.

Припинення надання підтримки першого рівня здійснюється за рішенням команди та/або письмовою заявою одного з батьків (іншого законного представника) учня.

9. Для інших учнів рівень підтримки забезпечується відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру.

У разі відсутності у висновку інклюзивно-ресурсного центру інформації про рівень підтримки учня рівень підтримки визначається командою за участю представника інклюзивно-ресурсного центру, що видав такий висновок, та з урахуванням складності порушень учня.

10. Для організації інклюзивного навчання учня команда протягом двох тижнів з початку навчання складає його індивідуальну програму розвитку за формою, визначеною [додатком 3](#).

Індивідуальна програма розвитку підписується всіма членами команди, одним з батьків (іншим законним представником) учня та затверджується керівником закладу освіти.

Індивідуальна програма розвитку переглядається не рідше ніж двічі на рік та повинна враховуватися педагогічними працівниками під час освітнього процесу в інклюзивному класі.

Індивідуальна програма розвитку зберігається в особовій справі учня три роки. Батьки (інші законні представники) учня можуть отримати копію індивідуальної програми розвитку на вимогу.

У разі відрахування, переведення учня до іншого закладу освіти копія індивідуальної програми розвитку подається батьками (іншими законними представниками) учня до закладу освіти, де він продовжує здобуття освіти.

11. Учні відповідно до рівня підтримки та індивідуальної програми розвитку надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) у вигляді занять.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися в індивідуальній чи груповій формі.

Кількість осіб під час групових занять становить від двох до восьми з урахуванням індивідуальних особливостей учнів (однорідності порушень розвитку, віку тощо).

Проведення занять в індивідуальній формі здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку особи.

Керівник закладу освіти або уповноважена ним особа складає та затверджує розклад проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг).

Розклад занять узгоджується з розкладом навчальних занять класу, в якому навчається учень, складається з дотриманням педагогічних вимог та вимог санітарного законодавства з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, затверджується керівником закладу освіти і не може призводити до перевантаження учнів.

12. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися у ресурсній кімнаті, медіатеці закладу освіти.

Для учнів, що потребують тимчасового психологічного розвантаження або усамітнення, в ресурсній кімнаті створюється окрема зона, яка використовується незалежно від розкладу занять.

Ресурсна кімната може використовуватися усіма учнями закладу освіти.

Учні можуть перебувати в ресурсній кімнаті та медіатеці винятково у супроводі педагогічних працівників, асистента учня або залученого фахівця, що проводить (надає) додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги).

13. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття проводяться фахівцями із числа педагогічних працівників закладу освіти, педагогічними працівниками вчителями-дефектологами (вчителем-логопедом, сурдопедагогом, тифлопедагогом, олігофренопедагогом), які введені до штату закладів освіти відповідно до типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти та/або додатково залученими фахівцями, з якими заклад освіти або відповідний орган управління у сфері освіти укладають цивільно-правові договори. Умови оплати праці за проведення (надання) психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) та перелік фахівців, які можуть їх проводити (надавати) у закладах освіти, визначено [Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами](#), затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 19, ст. 531).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття для учнів з особливими освітніми потребами (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу) можуть проводитися фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів, зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) та/або місце роботи внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

{Пункт 13 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

{Пункт 13 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

14. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Тривалість індивідуальних психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять для учнів становить від 20 до 25, а групових - від 35 до 40 хвилин.

15. Для учнів може складатися індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план повинен містити, зокрема, інформацію про назву закладу освіти, прізвище та власне ім'я учня; клас, в якому він навчається; цілі виконання та строк дії індивідуального навчального плану; загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин на тиждень для вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу); інформацію про адаптацію чи модифікацію змісту освітніх компонентів освітньої програми, послідовність, форму і темп їх засвоєння, очікувані результати навчання.

Форма індивідуального навчального плану визначається закладом освіти.

Індивідуальний навчальний план складається командою за участю педагогічних працівників, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси), у взаємодії з учнями та/або їх батьками (іншими законними представниками), схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується одним з батьків (іншим законним представником) учня.

16. Інклюзивне навчання учнів, у тому числі згідно з індивідуальним навчальним планом, здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу, адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

17. Організацію інклюзивного навчання учнів забезпечує асистент вчителя, посадові обов'язки якого визначаються його посадовою інструкцією, що затверджується керівником закладу освіти відповідно до вимог законодавства.

В освітньому процесі індивідуальні соціальні та соціально-побутові потреби учнів забезпечуються асистентом учня. Асистентом учня може бути один з батьків (інший законний представник), особа, уповноважена ними, або соціальний працівник, що надає послугу супроводу під час інклюзивного навчання.

Умови допуску асистента учня до освітнього процесу для виконання його функцій та вимоги до нього визначаються МОН.

18. Для дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних або мають порушення зору, слуху, у закладі освіти можуть надаватися інші соціальні послуги із переліку базових соціальних послуг відповідно до [Закону України](#) “Про соціальні послуги” та згідно з державними стандартами надання відповідних послуг, затвердженими Мінсоцполітики, в тому числі послуги фізичного супроводу осіб та переклад жестовою мовою. Керівник закладу освіти створює умови для надання таких послуг у закладі освіти на підставі письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня не пізніше ніж за два робочих дні після подання такої заяви.

19. Тривалість здобуття освіти учнями може бути продовжена на рівнях початкової та базової середньої освіти відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. [№ 585](#) “Про встановлення тривалості здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти” (Офіційний вісник України, 2003 р., № 17, ст. 776; 2019 р., № 69, ст. 2404; 2020 р., № 87, ст. 2801).

20. Для учнів, які навчаються в різних інклюзивних класах одного або різних років навчання, для проведення занять, вивчення навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, у тому числі вибіркового, можуть формуватися та функціонувати інклюзивні міжкласні групи.

Під час формування таких груп враховуються індивідуальні програми розвитку. Кількість учнів в інклюзивній міжкласній групі повинна становити не більше дванадцяти. На період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можуть формуватися тимчасові інклюзивні міжкласні групи.

{Абзац другий пункту 20 в редакції Постанови КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

Учні за заявою одного з батьків (іншого законного представника) зараховуються до групи подовженого дня. Утворення та організація діяльності груп подовженого дня у державних та комунальних закладах загальної середньої освіти здійснюється відповідно до [порядку](#), затвердженого МОН.

21. Оцінювання результатів навчання учнів у закладах освіти здійснюється за системою та загальними критеріями оцінювання, затвердженими МОН, та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

Після завершення навчання учні отримують документи про освіту державного зразка відповідно до [зразків документів про загальну середню освіту](#), затверджених МОН.

22. Заклади освіти організовують інклюзивне навчання учнів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Додаток 1 до Порядку

РІВНІ

підтримки в освітньому процесі у закладах загальної середньої освіти

Рівні надання підтримки	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізм її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Облаштування освітнього середовища	Проведення поточного, семестрового та річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації
-------------------------	---------------------	------------------------------	------------------------	---	--	--	------------------------------------	---

Перш
ий
рівен
ь

(нада на підставі не без підтримка передбача використа забезпе на основі
ється проведення створюється додатково в є: ння чується загальних
учня оцінки я го освітньому загальних універс критеріїв
м з потреби учня інклюзивн фінансува у процесі - матеріалів альний оцінюванн
особл в наданні ий клас ння ініціюється розроблен дизайн я
ивим підтримки у я та ня та використа заклад
и закладі передбачає надається виконанн ння у на основі
освіт освіти та ться: силами та я загальних освіти загальних
німи протоколу ресурсами індивідуа підручник підходів
потре про її - закладу льної ів оцінюванн
бами проведення проведення освіти за програми я з
(далі [\(додаток 2](#) до оцінки заявою розвитку; фінансува урахуванн
- Порядку потреби одного з ння ям
учні), організації учня в батьків - підбір закупівлі можливост
які інклюзивного наданні (іншого матеріалів обладнан і їх
мают навчання у підтримки законного , форм ня не адаптації
ь закладах у закладі представн роботи здійснює та з
трудн загальної освіти ика) учня: під час ься урахуванн
ощі I середньої організації ям
ступе освіти) - надання керівник ї особливих
ня учням, які закладу освітнього освітніх
прояв наявність мають освіти о потреб
у бар'єрів труднощі I утворює процесу; учня
(поод (відповідно ступеня команду психолого- -
инокі до однієї або прояву, педагогічн проведен
, кількох сфер підтримки ого ня
незна розвитку), в освітньому супроводу; консульта
чні) що освітньому процесі; цій
ють команда учасників
успішному - психолого- освітнього
функціонува проведення педагогічн о процесу
нню регулярних ого із
(навчання/за нарад-конс супроводу можливи
ємодії/ ультацій проводить м
ігровій педагогічн оцінку залучення
діяльності/ их розвитку м інших
мобільності) працівникі учня та фахівців;
в закладі в закладу визначає
освіти освіти; потребу у -
потреба у наданні посилену
створенні - підтримки увагу з
незначних оцінюванн першого боку
рівня або психолога

пристосувань я вибраних
освітнього методів;
середовища

- надання
оцінювання консультат
досягнень ивної
допомоги
корекційни
м
педагогом,
вчителем-л
огопедом,
практични
м
психолого
м;

- надання
логопедичн
их послуг в
логопедичн
их пунктах
системи
освіти
відповідно
до
визначених
потреб
учня

рекоменду закладу
є освіти до
звернутися учня;
для
проведенн -
я створення
комплексн команди
ої психолого
психолого- педагогіч
педагогічн ного
ої оцінки супроводу
розвитку ;
особи до
інклюзивн - не
о-ресурсно надаютьс
го центру; я

додаткові
на підставі корекційн
рішення о-розвитк
команди ові та
психолого- психолого
педагогічн -педагогіч
ого ні
супроводу послуги
щодо (заняття)
надання
підтримки заняття
першого проводять
рівня, ся за
складаєтьс розкладо
я м класу
індивідуал
ьна
програма
розвитку

Друг
ий
рівен
ь

(нада наявність
ється бар'єрів
учня (відповідно
м, які до різних
мают сфер
ь розвитку),

створюєтьс фінансува підтримка
я ння в
інклюзивн визначаєт
ий клас ься
відповідн надаєтьс
о до на підставі льну

необхідно використа забезпе на основі
розробити ння чується загальних
та загальних універс критеріїв
виконати підручник альний оцінюванн
індивідуа ів для дизайн, я з
навчання, у разі можливіст

трудн що	підтримка	потреб	заяви	програму	адаптація	немож	ю
ощі II перешкоджа	надається	учня для	одного з	розвитку	загальних	ливості	адаптації
ступе ють	за умови	проведен	батьків	та	матеріалів	його	умов
ня успішному	наявності	ня	(іншого	індивідуа	та	забезпе	проведенн
прояв функціонува	висновку	(надання)	законного	льний	підручник	чення -	я
у нню	інклюзивн	корекційн	представн	навчальни	ів,	розумн	оцінюванн
(труд (навчання/	о-ресурсно	о-розвитк	ика) учня	й план (за	зокрема	е	я з
нощі взаємодії/ігро	го центру	ових та	та	наявності	надрукова	присто	урахуванн
легко вій	про	психолог	висновку	) учня	них	суванн	ям
го діяльності/	комплексн	о-педагог	про		шрифтом	я,	особливих
ступе мобільності)	у	ічних	комплексн	передбача	Брайля	облашт	освітніх
ня в закладі	психолого-	занять	у	ється:	або	ування	потреб
прояв освіти	педагогічн	(послуг),	психолого-		збільшени	ресурс	учня
у)	у оцінку	оплати	педагогічн	-	м	ної	
потреба у:	розвитку	послуг	у оцінку	адаптація	шрифтом	кімнат	під час
	особи	асистента	розвитку	змісту	відповідн	и	проведенн
- здійсненні		вчителя	особи,	навчання;	о до		я
комплексної	передбачає	та	наданого		потреб		оцінюванн
психолого-пе	ться:	закупівлі	інклюзивн	-	учня		я
дагогічної		допоміжн	о-ресурсни	методичн			враховуют
оцінки	-	их	м центром	а	забезпече		ься
розвитку	проведення	засобів		підтримка	ння учня		адаптація
особи в	консультац	для		педагогіч	допоміжн		процедури
інклюзивно-р	ій	навчання		них	ими		за часом та
есурсному	учасників			працівник	засобами		змістом
центрі;	освітнього	забезпечу		ів закладу	для		(наприкла
	процесу з	ються		освіти	навчання		д:
- створенні	фахівцями	доплати			відповідн		збільшенн
пристосувань	інклюзивн	відповідн		-	о до		я часу на
освітнього	о-ресурсно	о до		консульта	визначени		виконання
середовища	го центру;	Закону		ції	х потреб		завдань);
(індивідуаль		України		учасників			зміна
ної програми	-	“Про		освітньог	закупівля		методів
розвитку,	розробленн	повну		о процесу	обладнан		тестування
навчального	я	загальну		з	ня на 10		(формуван
плану учня,	індивідуал	середню		фахівцям	відсотків		ня завдань
дизайну	ьної	освіту”		и	загальної		в
приміщень	програми	та		інклюзив	суми		аудіоформ
тощо	розвитку,	постанов		но-ресурс	фінансово		аті,
відповідно до	індивідуал	и		ного	ї		збільшени
потреб);	ьного	Кабінету		центру,	підтримк		м
	навчальног	Міністрів		зокрема	и		шрифтом,
- допоміжних	о плану	України		педагогіч			шрифтом
засобах для	учня	від 25		ними			Брайля
навчання,	(відповідно	серпня		працівник			тощо)
додатковій	до	2004 р. №		ами			
підтримці;	потреби);	1096		закладів			
		“Про					
		встановле					

- присутності -	ання	спеціальн
асистента	проведення розміру	ої освіти;
вчителя	(надання) доплати	
	корекційно за окремі	-
	-розвитков види	посилена
	их та педагогіч	увага з
	психолого- ної	боку
	педагогічн діяльност	психолога
	их занять і”	закладу
	(послуг) (Офіційн	освіти;
	ий вісник	
	надається України,	-
	можливість 2004 р.,	створення
	забезпечен № 34, ст.	команди
	ня: 2263)	психолого
		-педагогіч
-		ного
допоміжни		супроводу
ми		
засобами		надається
для		до двох
навчання;		корекційн
		о-розвитк
- іншою		ових та
підтримко		психолого
ю		-педагогіч
відповідно		них
до потреб і		занять на
можлиност		тиждень
ей		
(соціальни		заняття за
х послуг		розкладо
тощо);		м класу та
		додаткові
-		корекційн
асистентом		о-розвитк
вчителя		ові та
відповідно		психолого
до потреб		-педагогіч
		ні
		заняття
		(за
		окремим
		розкладо
		м)
		призначає
		ться

Третій
рівень

(нада наявність створюється фінансує підтримка необхідно адаптація забезпе на основі
ється бар'єрів я ння в розробити підручник чується загальних
учня (відповідно інклюзивн визначає освітньом та ів для універс критеріїв
м, які до різних ий клас ься у процесі виконати закладів альний оцінюванн
мають сфер відповідн надається індивідуа загальної дизайн, я з
ь розвитку), підтримка о до на підставі льну середньої у разі урахуванн
трудн що надається потреб заяви програму освіти та немож ям
ощі перешкоджа за умови учня для одного з розвитку навчальни ливості індивідуал
III ють наявності проведен батьків та х його ьного
ступе успішному висновку ня (інших індивідуа матеріалів забезпе навчально
ня функціонува інклюзивн (надання) законних льний (у тому чення - го плану
прояв нню о-ресурсно корекційн представн навчальни числі розумн (за
у (навчанню/вз го центру о-розвитк иків) учня й план (за надрукова е наявності)
(труд аємодії/ про ових та та наявності них присто та
нощі ігровій комплексн психолог висновку) учня шрифтом суванн можливост
помір діяльності/ у о-педагог про Брайля я, і адаптації
ного мобільності) психолого- ічних комплексн передбача або облашт умов
ступе в закладі педагогічн занять у ється: збільшени ування проведенн
ня освіти у оцінку (послуг), психолого- м ресурс я
прояв розвитку оплати педагогічн - шрифтом) ної процедури
у) потреба у: особи послуг у оцінку адаптація ; кімнат оцінюванн
асистента розвитку змісту и я з
- здійсненні передбачає вчителя, особи, навчання; додаткові урахуванн
комплексної ться: закупівлі наданого матеріали ям
психолого-пе допоміжн інклюзивн - для особливих
дагогічної - их о-ресурсни методичн опануван освітніх
оцінки консультац засобів м центром а ня потреб
розвитку її для підтримка освітньої учня;
особи в учасників навчання заклад педагогіч програми;
інклюзивно-р освітнього освіти за них під час
есурсному процесу з рішенням працівник спеціальн проведенн
центрі; фахівцями команди ів закладу е я
інклюзивн психолого- освіти обладнан оцінюванн
о-ресурсно педагогічн ня, я
го центру; ого - допоміжн враховуют
супроводу консульта і засоби ься
із ції для адаптація
залучення учасників навчання процедури
м до неї освітньог відповідн оцінюванн
представн о процесу о до я за часом
ика з та змістом

			фахівцям визначених потреб інклюзивно-ресурсного центру, зокрема педагогічними працівниками закладів спеціальної освіти;	(наприклад: збільшення часу на виконання завдань);
- створення пристосувань освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану учня, адаптації змісту навчання, дизайну приміщень тощо);	- розроблення індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану учня; проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг);	забезпечуються доплати відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту" та постанов Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 "Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності" (Офіційн	- закупівля обладнання на 20 відсотків загальної суми фінансової підтримки створення команди психолого-педагогічного супроводу в межах одного суміжного - проведення відповідних до потреб учня занять з розвитку слухового та зорового сприймання, альтернативної комунікац	зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшення шрифтом, шрифтом Брайля тощо)

асистента учня	ю підтримко ю відповідно до потреб і можливост ей (соціальни х послуг супроводу особи з порушення м зору, порушення м опорно-рух ового апарату та послуги перекладач а жестової мови тощо); - забезпечен ня допоміжни ми засобами для навчання; - можливість забезпечен ня асистентом вчителя	ий вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	ії, соціально -побутово го орієнтува ння тощо; - залучення ерготерап евта, психолога (поведінк ового терапевта) тощо відповідн о до визначено ї потреби; - використа ння спеціальн их методів, технологі й та прийомів під час занять, у тому числі застосува ння жестової мови, шрифту Брайля, методів альтернат ивної комунікац ії, візуально го
-------------------	---	---	---

розкладу
тощо

надається
до
чотирьох
корекційн
о-розвитк
ових та
психолого
-педагогіч
них
занять на
тиждень

заняття за
адаптован
им
розкладо
м, що
передбача
є
відвідува
ння
занять за
розкладо
м класу та
додаткови
х
корекційн
о-розвитк
ових та
психолого
-педагогіч
них
занять

(за
окремим
розкладо
м)
відповідн
о до
індивідуа
льної
програми
розвитку

призначає
ться
асистент
вчителя

асистент
учня
призначає
ться
відповідн
о до
визначени
х потреб

Четве
ртий
рівен
ь

(нада наявність створюється фінансува підтримка необхідно адаптація забезпе на основі
ється бар'єрів я ння в розробити підручник чується загальних
учня (відповідно інклюзивн визначає освітньом та ів для універс критеріїв
м, які до різних ий клас ься у процесі виконати закладів альний оцінюванн
мають сфер відповідн надається індивідуа загальної дизайн я з
ь розвитку), підтримка о до на підставі льну середньої та у урахуванн
трудн що надається потреб заяви програму освіти та разі ям
ощі перешкоджа за умови учня для одного з розвитку матеріалів немож індивідуал
IV ють наявності проведен батьків та (у тому ливості ьного
ступе успішному висновку ня (іншого індивідуа числі його навчально
ня функціонува інклюзивн (надання) законного льний надрукова забезпе го плану
прояв нню о-ресурсно корекційн представн навчальни них чення - (за
у (навчанню/вз го центру о-розвитк ика) учня й план (за шрифтом розумн наявності)
(труд аємодії/ігрові про ових та та наявності Брайля е та
нощі й діяльності/ комплексн психолог висновку) учня або присто можливост
тяжко мобільності) у о-педагог про збільшени суванн і адаптації/
го в закладі психолого- ічних комплексн передбача м я,
ступе освіти педагогічн занять у ється: шрифтом) облашт модифікац
ня у оцінку (послуг), психолого- , ування її умов
прояв потреба у: розвитку оплати педагогічн - використа ресурс проведенн
у) особи послуг у оцінку модифіка ння ної я
- здійсненні асистента розвитку ція або підручник кімнат процедури
комплексної передбачає вчителя, особи, адаптація ів для и, оцінюванн
психолого-пе ться: закупівлі наданого змісту учнів з облашт я з
дагогічної допоміжн інклюзивн навчання; особливи ування урахуванн
оцінки - их о-ресурсни ми місця ям
розвитку консультац засобів м центром - можлива освітніми навчан особливих
особи в її для зміна потребам ня, освітніх
інклюзивно-р учасників навчання, заклад результаті закупів
освітнього фінансува освіти за ля

ресурсному центрі;	процесу з фахівцями інклюзивн	ння базових соціальни	рішенням команди психолого-	в навчання; матеріалів	и і уальни	індивід потреб учня
- створенні пристосувань освітнього середовища (індивідуаль ної програми розвитку, індивідуальн ого навчального плану учня, адаптації або модифікацій змісту навчання, дизайну приміщень тощо);	о-ресурсно х послуг ого фінансува ння розробленн я індивідуал ьної програми розвитку та індивідуал ьного навчальног о плану учня; проведення інклюзив (надання) корекційно -розвитков их та психолого- педагогічн их занять (послуг); наявність ресурсної кімнати тощо);	х послуг педагогічн ого супроводу із залучення ком обласнтув ання освітньог о середови ща забезпечу ються доплати за роботу в інклюзивн ому класі відповідн о до Закону України “Про повну загальну середню освіту” та постанов и Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про підтримко встановле ння розміру доплати за окремі види	педагогічн ого проведен ня матеріали для відповідн о до потреб учня занят з жестової мови та розвитку слухового сприйман ня, просторов обладнан ня, допоміжн і засоби тактильно го навчання сприйман ня, о до альтернат ивної комунікац ії, соціально -побутово го орієнтува ння тощо; суми фінансово - можливе і використа ння альтернат ивних методів навчання та занять з самообсл уговуванн я;	додаткові засобів здійснення навчальні навчан адаптації процедури оцінюванн я за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає:	-	використа ння доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо);
- допоміжних засобах навчання;	проводення інклюзивн	іками)	тактильно для	навчання відповідн	о до визначени х потреб	-
- інших додаткових послугах та пристосуванн я (наявність ресурсної кімнати тощо);	адаптація або модифікаці я змісту навчання; забезпечен ня учня іншою додатково ю підтримко ю відповідно до потреб і можливост ей	Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановле ння розміру доплати за окремі види	можливе і використа ння альтернат ивних методів навчання та занять з самообсл уговуванн я;	навчання відповідн о до визначени х потреб комунікац ії під час формуванн я завдань;	адаптація/ модифікац ія завдань з урахуванн я способу їх сприйнятт я учнем, збільшенн	

(соціальні педагогіч
х послуг ної
тощо); діяльност
і”

- (Офіційн
забезпечен ий вісник
ня України,
допоміжни 2004 р.,
ми № 34, ст.
засобами 2263)
для
навчання;

-
забезпечен
ня
додатковим
и
послугами
(асистента
учня
тощо);

-
використан
ня
спеціальни
х методів,
технологій
та
прийомів,
зокрема
вивчення
жестової
мови,
використан
ня
альтернати
вних
методів
комунікації
;

-
можливість
забезпечен
ня

-
залучення
ерготерап
евта,
психолога
(поведінк
ового
терапевта
) тощо
відповідн
о до
визначени
х потреб;

-
використа
ння
спеціальн
их
методів,
технологі
й та
прийомів
під час
занять, у
тому
числі
застосува
ння
жестової
мови,
шрифту
Брайля,
методів
альтернат
ивної
комунікац
ії,
візуально
го
розкладу
тощо;

-
методичн
а
підтримка
педагогіч
них

я часу на
процедуру
оцінюванн
я тощо

тести
повинні
відповідат
и змісту
модифіков
аної
програми
навчально
го
предмета

асистентом
вчителя

працівник
ів закладу
освіти

-
консульта
ції
учасників
освітнього
процесу
з
педагогіч
ними
працівник
ами
інклюзив
но-ресурс
ного
центру чи
іншими
фахівцям
и;

-
консульта
ції з
педагогіч
ними
працівник
ами
спеціальн
их
закладів
освіти;

-
посилена
увага із
сторони
психолога
закладу
освіти до
батьків
(інших
законних
представн
иків)
учня,
інших

учасників
освітнього
процесу
надається
до шести
корекційн
о-розвитк
ових та
психолого
-педагогіч
них
занять на
тиждень

заняття за
адаптован
им та /або
модифіко
ваним
розкладо
м, що
передбача
є
відвідува
ння
основних
занять за
розкладо
м класу,
деяких
предметів
за
індивідуа
льним
розкладо
м та/або
додаткови
х
корекційн
о-розвитк
ових та
психолого
-педагогіч
них
занять (за
окремим
розкладо
м)
відповідн

о до
індивідуа
льної
програми
розвитку
призначає
ться
асистент
вчителя

асистент
учня
призначає
ться
відповідн
о до
визначени
х потреб

П'яти
й
рівен
ь

(нада наявність ється бар'єрів учня (відповідно м, які до різних мають сфер ь розвитку), трудн що ощі V перешкоджа ступе ють ня успішному прояв функціонува у нню (труд (навчанню/ нощі взаємодії/ігро найтя вій жчого діяльності/ ступе мобільності) ня в закладі прояв освіти у) потреба у: - здійсненні комплексної психолого-пе	створюєтьс фінансува підтримка я ння надається інклюзивн визначаєт на підставі ий клас ься заяви виконати відповідн одного з індивідуа підтримка о до батьків льну надається потреб (інших програму за умови учня для законних розвитку наявності проведен представн висновку ня иків) учня індивідуа інклюзивн (надання) та льний о-ресурсно корекційн висновку навчальни го центру о-розвитк про й план (за про ових та комплексн наявності комплексн психолог у) учня у о-педагог психолого-навчальні психолого-ічних педагогічн передбача педагогічн занять у оцінку еться: у оцінку (послуг), розвитку е розвитку оплати особи, - особи послуг наданого адаптація асистента інклюзивн та/або передбачає вчителя, о-ресурсни модифіка ється: закупівлі м центром допоміжн адаптація	необхідно підручник забезпе на основі розробити и для чується загальних та учнів з універс критеріїв виконати особливи альний оцінюванн індивідуа ми дизайн я з програму освітніми та у урахуванн розвитку и і потреbam разі ям та навчальні ливості ьного індивідуа матеріали його навчально льний забезпе го плану навчальни надаютьс чення - (за й план (за я розумн наявності) наявності додаткові е та) учня ігрові та присто можливост навчальні суванн і адаптації/ передбача матеріли, я ється: спеціальн модифікац е облашт її умов - обладнан ування проведенн адаптація ня, ресурс я та/або допоміжн ної процедури модифіка і засоби кімнат оцінюванн для и я з навчання урахуванн
--	--	---

дагогічної оцінки розвитку особи в інклюзивно-ресурсному центрі;	- проведення консультацій для учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру;	их засобів для навчання, команди фінансування педагогічних засновних ком соціальних послуг, фінансування засновних ком облаштування індивідуальної програми розвитку, індивідуальної навчальної програми розвитку адаптації і модифікацій змісту навчання, дизайну приміщень тощо);	заклад освіти за рішенням команди психолого-педагогічних супроводу із залучення м до неї представни ка інклюзивного центру за погодженн ям з батьками (іншими законними представни ками) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки з урахуванн ям кращих інтересів учня від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановленн я розміру доплати за окремі види	ція змісту навчання; о до визначених потреб результати в навчання; обладнан ня на 35 відсотків загальної суми фінансово підтримк и	відповідн ування місця освітніх навчан ня	облашт я особливих освітніх потреб учня
- створенні пристосовань освітнього середовища (індивідуаль ної програми розвитку, індивідуальн ого навчального плану учня, адаптації і модифікацій змісту навчання, дизайну приміщень тощо);	- о-ресурсно го центру; - розробленн я індивідуал ьної програми розвитку та індивідуал ьного навчальног о плану; - проведення (надання) корекційно -розвитков их та психолого-педагогічн их занять (послуг); - адаптація змісту навчання	соціальни із - проведенн я до неї представн ика інклюзивн о-ресурсно го центру за жестової мови та розвитку слухового (іншими сприйман ня, просторов ого орієнтува ння, тактильно го сприйман ня, альтернат ивної комунікац ії тощо; - можливе використа ння альтернат ивних методів навчання;	-	індивід уальни х засобів та змістом відповідно до потреб учня, що включає:		
- додаткових послугах та пристосованн я (наявність ресурсної кімнати тощо);	- адаптація змісту навчання	середови ща забезпечу ються доплати відповідн о до проведення (надання) корекційно -розвитков их та психолого-педагогічн их занять (послуг); - адаптація змісту навчання	з розвитку слухового (іншими сприйман ня, просторов ого орієнтува ння, тактильно го сприйман ня, альтернат ивної комунікац ії тощо; - можливе використа ння альтернат ивних методів навчання;	індивід уальни х засобів та змістом відповідно до потреб учня, що включає:		
- присутності асистента вчителя, асистента учня	- забезпечен ня учня іншою додатково ю підтримко ю відповідно	середню освіту” та постанов з и Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановле ння розміру доплати за окремі види	-	індивід уальни х засобів та змістом відповідно до потреб учня, що включає:		
			проведен ня занять з самообсл			

до потреб і педагогіч
можливість ної
ей діяльност
(соціальни і”
х послуг (Офіційн
тощо); ий вісник
України,
- 2004 р.,
забезпечен № 34, ст.
ня 2263)
допоміжни
ми
засобами
для
навчання;

-
можливість
забезпечен
ня
асистентом
вчителя;

-
використан
ня
спеціальни
х методів,
технологій
та
прийомів,
зокрема
вивчення
жестової
мови,
використан
ня
альтернати
вних
методів
комунікації
;

-
забезпечен
ня
додатковим
и
послугами

уговуванн
я;

-
залучення
ерготерап
евта,
психолога
(поведінк
ового
терапевта
) тощо
відповідн
о до
визначени
х потреб;

-
використа
ння
спеціальн
их
методів,
технологі
й та
прийомів
під час
занять, у
тому
числі
застосува
ння
жестової
мови,
шрифту
Брайля,
методів
альтернат
ивної
комунікац
ії,
візуально
го
розкладу
тощо;

-
методичн
а

сприйнятт
я учнем,
збільшенн
я часу на
процедуру
оцінюванн
я тощо

тести
повинні
відповідат
и змісту
модифіков
аної
програми
навчально
го
предмета

(асистента
учня тощо)

підтримка
педагогіч
них
працівник
ів закладу
освіти

-
консульта
ції
учасників
освітнього
о процесу
з
фахівцям
и
інклюзив
но-ресурс
ного
центру;

-
консульта
ції з
педагогіч
ними
працівник
ами
спеціальн
их
закладів
освіти;

-
посилена
увага з
боку
психолога
до батьків
(інших
законних
представн
иків)
учня,
інших
учасників
освітнього
о процесу

надається
до восьми
корекційн
о-розвитк
ових та
психолого
-педагогіч
них
занять на
тиждень

навчання
за
модифіко
ваним
розкладо
м, що
передбача
є
відвідува
ння
закладу
освіти
відповідн
о до
індивідуа
льної
програми
розвитку
з
обов'язко
вим
періодичн
им
включенн
ям учня в
освітній
процес,
відвідува
ння учнем
заходів із
позашкіль
ної
діяльності
з метою
соціалізац
ії

призначає
ться
асистент
вчителя
та
асистент
учня

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

Додаток 2
до Порядку

ПРОТОКОЛ

оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти

Додаток 3
до Порядку

Індивідуальна програма розвитку